

Bruselis, 2025 03 07
COM(2025) 107 final

2025/0056 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo sustabdomas tam tikrų Reglamento (ES) 2015/478 dalių taikymas į Europos
Sąjungą importuojamiems Ukrainos produktams**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2022 m. vasario 24 d. prasidėjusi neišprovokuota ir nepateisinama Rusijos plataus masto invazija į Ukrainą padarė didelį neigiamą poveikį Ukrainos galimybėms prekiauti su kitomis pasaulio šalimis. Šiomis sudėtingomis aplinkybėmis, 2023 m. spalio 27 d. ir 2023 m. gruodžio 15 d. išvadose, kurios dar kartą patvirtintos 2024 m. gruodžio 19 d., Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad ji toliau teiks tvirtą politinę ir ekonominę paramą Ukrainai tol, kol reikės.

Ukraina paprašė Sąjungos kiek įmanoma padėti jai toliau prekiauti su kitomis pasaulio šalimis ir dar labiau stiprinti prekybos santykius su Sąjunga. Priemonės, kurių imamasi šiam tikslui pasiekti, bet kita ko, yra Ukrainos eksporto patekimo į rinką liberalizavimas pagal 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/870¹ ir 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/1077² dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių, papildančių prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą. Reglamentas (ES) 2024/1392 įsigaliojo 2024 m. birželio 6 d. ir galios iki 2025 m. birželio 5 d.³ Šios priemonės suteikė Ukrainos gamintojams daugiau lankstumo ir tikrumo.

Nepaisant to, kad dėl karo buvo sunaikinta arba okupuota daug gamybos įrenginių, Ukraina tebėra stambi geležies ir plieno eksportuotoja. Todėl reikia pratęsti Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių⁴ taikymo sustabdymą. Šis sustabdymas yra ir bus dabartinės Sąjungos apsaugos priemonės, taikomos plieno produktams (tokiems iš Ukrainos importuojamiems produktams), kaip Sąjungos paramos dalies, teisinis pagrindas.

Šiuo tikslu būtina sustabdyti Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų taisyklių 2, 4–7, 9–17 ir 19–21 straipsnių taikymą importui iš Ukrainos.

Atsižvelgdama į šį poreikį toliau teikti ekonominę paramą Ukrainai, Komisija siūlo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo sustabdomas Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių 2, 4–7, 9–17 ir 19–21 straipsnių taikymas Ukrainos kilmės importui.

¹ 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/870 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą, (OL L 152, 2022 6 3, p. 103).

² 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1077 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių, papildančių prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą, (OL L 144, 2023 6 5, p. 1).

³ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1392 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių, papildančių prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1392/oj>.

⁴ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių taikymo sustabdymas taip pat derėtų su tvirta ES parama Ukrainai vykdant tarptautinę prekybą Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą sąlygomis.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Sąjunga griežtai pasmerkė Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir ėmėsi precedento neturinčių veiksmų, kad paremtų Ukrainą šiomis ekstremaliomis aplinkybėmis. Šie veiksmai apimė finansinę pagalbą, įskaitant makrofinansinę pagalbą neatidėliotoms priemonėms ir atstatymui, karinės įrangos tiekimą, plataus masto sankcijų Rusijai ir Baltarusijai priėmimą ir bendradarbiavimo stiprinimą pagal Asociacijos susitarimą. Be to, 2022 m. birželio mėn. Ukrainai buvo suteiktas ES šalies kandidatės statusas ir 2023 m. gruodžio mėn. pradėtos stojimo derybos.

Todėl siūlomas reglamentas atitiktų ES sutarties 21 straipsnio 3 dalyje nustatytą Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti įvairių išorės veiksmų sričių nuoseklumą, Jis taip pat atitiktų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 207 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principas netaikomas, nes pagal SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktą bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas būtinas norint įgyvendinti tikslą padėti Ukrainai, įskaitant prekybos su Sąjunga srityje, įveikti dabartinius ekonominius sunkumus.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 207 straipsnio 2 dalimi, kurioje numatytos bendros prekybos politikos priemonės.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Siekiant užtikrinti, kad prekybos liberalizavimo priemonės Ukrainai būtų taikomos ir 2025 m. birželio 5 d. nustojus galioti Reglamentui (ES) 2024/1392, būtina, kad siūlomas reglamentas įsigaliotų 2025 m. birželio 6 d. Dėl tokio skubaus poreikio nebuvo pakankamai laiko poveikio vertinimui atlikti. Vis dėlto 2007 m. Komisijos Prekybos generalinio direktorato pavedimu buvo atliktas Asociacijos susitarimo prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų poveikio tvarumui vertinimas ir į jį atsižvelgta derantis dėl išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (toliau – IVLPE). Šiuo vertinimu patvirtinta, kad prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų įgyvendinimas darys teigiamą ekonominį poveikį ES ir Ukrainai.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Priemonė nepažidina reguliavimo naštos bendrovėms.

- **Pagrindinės teisės**

Šios priemonės grindžiamos tais pačiais pagrindiniais principais, kurie įtvirtinti ES ir Ukrainos asociacijos susitarime. Visų pirma Asociacijos susitarimo su Ukraina 2 straipsnyje nurodyta, kad esminiai Susitarimo elementai yra i) pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir ii) pagarba teisinės valstybės principui.

Prekybos liberalizavimo priemonės taip pat atitiktų Europos pagrindinių teisių chartiją dėl trijų priežasčių. Pirma, dėl jų tiesioginio poveikio importui iš Ukrainos gali būti taikoma mažiau apribojimų nei tuo atveju, jei importui iš Ukrainos būtų taikomos priežiūros ir apsaugos priemonės. Antra, tokiu būdu Sąjunga nepažeistų savo pareigos apsaugoti pagrindines teises pagal Chartiją, nes bet kokių atitinkamų pagrindinių teisių apsauga, jei būtina, tebėra įmanoma kitomis priemonėmis. Trečia, kalbant apie nevienodą požiūrį į Ukrainos kilmės produktų importuotojus ar naudotojus, palyginti su kitų trečiųjų šalių, kurioms netaikomos priežiūros ir apsaugos priemonės, kilmės produktų importuotojais ar naudotojais, toks nevienodas požiūris taikomas ir kitais atvejais, kai pagal dvišalius Sąjungos prekybos susitarimus importui netaikomos apsaugos priemonės, ir jį taikant teisėtai (įskaitant tinkamo teisinio pagrindo taikymą) įgyvendinama Sąjungos bendra prekybos politika siekiant glaudesnės ekonominės integracijos.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Atsižvelgiant į ekonominę padėtį Ukrainoje, siūlomu reglamentu siekiama apsaugoti importui iš Ukrainos taikomas patekimo į rinką sąlygas, sustabdant tam tikrą Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių nuostatų dėl priežiūros ir apsaugos priemonių taikymą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo sustabdomas tam tikrų Reglamento (ES) 2015/478 dalių taikymas į Europos Sąjungą importuojamiems Ukrainos produktams**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,
kadangi:

- 1) Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarime (toliau – Asociacijos susitarimas)² nustatytas Sąjungos ir Ukrainos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu 2014/668/ES³, Asociacijos susitarimo IV antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, pradėta laikinai taikyti nuo 2016 m. sausio 1 d. ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 1 d.;
- 2) Asociacijos susitarimu reiškiamas Šalių noras plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti santykius, lengvinti ir pasiekti laipsnišką ekonominę integraciją ir tai daryti laikantis teisių ir įsipareigojimų, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje;
- 3) 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/478⁴ nustatytos bendros daugumos trečiųjų šalių, įskaitant Ukrainą, kilmės produktų importo taisyklės. Jame taip pat išdėstytos nuostatos dėl priežiūros ir apsaugos priemonių;
- 4) 2022 m. vasario 24 d. prasidėjusi neišprovokuota ir nepateisinama Rusijos plataus masto invazija į Ukrainą padarė didelį neigiamą poveikį Ukrainos galimybėms prekiauti su kitomis pasaulio šalimis. Tai pasakytina apie geležį ir plieną, pavyzdžiui, dėl geležies ir plieno gamybos įrenginių okupacijos arba sunaikinimo. Tai taikytina ir kitoms Ukrainos ekonomikos dalims;

¹ Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir Tarybos pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

² OL L 161, 2014 5 29, p. 3.

³ 2014 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimas 2014/668/ES dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo, kiek tai susiję su jo III antraštine dalimi (išskyrus nuostatas dėl vienodo požiūrio į kitos Šalies teritorijoje teisėtai dirbančius trečiųjų šalių piliečius), IV, V, VI bei VII antraštinėmis dalimis ir susijusiais priedais bei protokolais, (OL L 278, 2014 9 20, p. 1).

⁴ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

- 5) šiomis aplinkybėmis ir siekiant sušvelninti neigiamą Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ekonominį poveikį, tikslinga Ukrainos naudai Ukrainos kilmės importui į Sąjungą netaikyti Sąjungos priežiūros ir apsaugos priemonių. Šiuo tikslu būtina sustabdyti Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų taisyklių importui įvairių nuostatų taikymą Ukrainos kilmės importui;
- 6) Komisijai turėtų būti suteikta galimybė įgyvendinimo aktu laikinai sustabdyti šio reglamento taikymą konkrečiam produktui. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁵. Šio sustabdymo trukmė turėtų būti pakankamai ilga, kad Komisija galėtų pateikti pasiūlymą, o Parlamentas ir Taryba galėtų priimti reglamentą, kuriuo sustabdomas, iš dalies keičiamas arba nutraukiamas šio reglamento galiojimas;
- 7) šis reglamentas turėtų būti taikomas trejus metus ir jo taikymas turėtų būti savaiame pratęsiamas papildomiems trejų metų laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai arba Europos Parlamentas, arba Taryba pareikštų prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus trims mėnesiams iki galiojimo pabaigos datos;
- 8) atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. birželio 5 d. nustoja galioti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1392⁶, kurio taikymo poveikis, be kita ko, lygiavertis šio reglamento taikymo poveikiui, šis reglamentas turėtų įsigalioti 2025 m. birželio 6 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Prekybos liberalizavimo priemonės

Reglamento (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių 2, 4–7, 9–17 ir 19–21 straipsnių taikymas Ukrainos kilmės importui į Sąjungą sustabdomas.

2 straipsnis
Laikinas sustabdymas

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo sustabdomas šio reglamento taikymas konkrečiam produktui laikotarpiu, kuris iš esmės neviršija dvylikos mėnesių, jei šio Ukrainos kilmės produkto importas padidėja tiek, kad labai prisideda prie didelės žalos arba didelės žalos grėsmės Sąjungos pramonei, gaminančiai panašų arba tiesiogiai konkuruojantį produktą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 3 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Apsaugos priemonių komitetas, kiek tai susiję su šio reglamento 4 straipsniu. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

⁵ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁶ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1392 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių, papildančių prekybos lengvatas, taikomas Ukrainos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Ukrainos asociacijos susitarimą, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1392/oj>.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

4 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2025 m. birželio 6 d.

Jis taikomas pradiniu trejų metų laikotarpiu.

Jo taikymas savaimė pratęsiamas tolesniems trejų metų laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO, KURIO POVEIKIS BIUDŽETUI
SUSIJES TIK SU IPLAUKOMIS, PAŽYMA**

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sustabdomas tam tikrų Reglamento (ES) 2015/478 dalių taikymas Ukrainos produktų importui į Europos Sąjungą

2. BIUDŽETO EILUTĖS

12 skyrius, 120 straipsnis.

3. FINANSINIS POVEIKIS

Pasiūlymas finansinio poveikio neturi.

Pasiūlymas neturi finansinio poveikio išlaidoms, bet turi finansinį poveikį pajamoms. Poveikis yra toks:

Biudžeto eilutė	Pajamos	Laikotarpis: 2024 m. dalis – 2025 m. dalis* (mln. EUR, dešimtųjų tikslumu)
12 skyrius, 120 straipsnis	Nėra poveikio nuosaviems ištekliams	Nėra duomenų
Iš viso		

* Vieni metai nuo reglamento įsigaliojimo

4. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, teisė naudotis siūlomu reglamentu nustatytais prekybos priemonėmis turėtų priklausyti nuo i) to, ar Ukraina laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, ir ii) glaudaus Ukrainos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga (kaip numatyta Asociacijos susitarime).